

Avram Hershko az izraeli egészségügyi rendszerről

Lindau Nobel Laureate Meeting 2018.;

FAZ, 03. 07. 2018. 15:42

Kulcsszavak: egészségügy, kutatás, Avram Hershko, Izrael

Forrás **Internet-helye:** http://www.faz.net/aktuell/wissen/medizin-ernaehrung/israel-supermacht-der-medizin-15664969.html?printPagedArticle=true#pageIndex_0 ;
<http://koki.hu/cimlap/tudomanyos-bizonyitekokkal-a-hamis-hirek-ellen-lindau-nobel-laureate-meeting-2018-106496>

A Nobel-díjasok találkozájának megrendezésére 2018. jún. 24-29 között immár 68. alkalommal került sor Lindauban, amelyen harminckilenc Nobel-díjas és 84 ország képviselőjében 600 kiválasztott fiatal tudós vett részt.

Izrael nemzetközi szinten az egészségügyi kutatás példamutató szereplőjévé válik. A siker kulcsa egyebek között a *Big Data*.

A „*Bloomberg Global Health Index*“ szerint, amely 160 ország lakosságának egészségi állapotát hasonlítja össze, Izrael a kilencedik helyen áll. A születéskor várható élettartam 82,4 év. A rákos megbetegedések túlélési rátája Izraelben mellrák esetén 87%, végbélrák esetén 70%, bélrák esetén 68%. Az elmúlt évben Izrael a GDP 4,25%-át fordította tudományos kutatásra, ami jóval meghaladja az OECD átlagát (2,3%). Az országban 6.000 start-up működik, ami a lakosság lélekszámához viszonyítva világviszonylatban a legmagasabb.

Avram Hershko kémiai Nobel-díjas (2004) [Sz. *Karcag. 1947.*] szerint Izraelben az innovációt intenzíven alkalmazzák az egészségügyi ellátás területén. 560 start-up eleve az egészségügyi digitalizáció területére és a gyógyszeriparra összpontosít. Az elmúlt évben a gyógyszerek és az elektronikai termékek tették ki az ország exportjának tíz százalékát. Hershko szerint a fejlődés titka az oktatásban, az egyetemeken nemzetközi beágyazottságban rejlik. Csaknem minden posztdoktori képzésen résztvevő kutató néhány évre külföldre megy. Egy kis ország kutatói számára életszükséglet a más országok tudományos életébe való bepillantás.

Izraelben az egészségügyi ellátás, a betegpénztárak és a kutatás egyetlen ernyő alatt egyesülnek. Ilyen például a *Clalit*. Az izraeli betegpénztár az ország lakosságának csaknem a felét látja el, de számos kórház, gyógyszertár és labor is

a tulajdonában áll. Hogy mi ebben a buli? A *Clalit* automatikusan tárolja ügyfeleinek személyi adatait. Tudja, hogy mennyi a testsúlyuk, milyen gyógyszereket szednek és mindent, ami saját egészségügyi rendszeréből adódik. Az intézmények bevételeit visszaforgatják, a pénz a rendszer továbbfejlesztésére szolgál.

Hershko véleménye szerint a beteg mindezekből direkt módon profitál. A hasonló betegségekben szenvedő különböző betegeket adataik alapján individuálisan, a DNS figyelembevételével kezelhetik. Ez tehát perszonalizált medicina. A betegdokumentum értékeléséből következtetések vonhatók le a kockázati csoportokra vonatkozóan. Azokat a betegeket, akik számára bizonyos megbetegedések kockázatot jelentenek, elővizsgálatok céljából berendelik a praxisba és adott esetben preventív eljárásokban részesítik. Ez az utóbbi években az újonnan beutalt betegek számának tíz százalékkal való csökkenését eredményezte.

A jól feltöltött adatbank olyan tudományos bázist jelent, amiről más országok kutatói nem is álmodhatnak. Mivel az izraeli betegpénztárak azonos felfogást képviselnek, a biztosítottak rátája pedig 100%, a kutatók a kórokozók, az ellenszerek és terápiás eljárások vizsgálata során a világ leggazdagabb adatgyűjteményével dolgozhatnak.

Ám az információs aranybánya nem áll a nemzetközi kutatás rendelkezésére. Izrael csak ez év áprilisában engedélyezte az adatbankokból származó anonimizált adatok globális forgalmazását. **Benjamin Netanjahu miniszterelnök** bejelentése szerint már több nagy nemzetközi cég nyilvánította ki érdeklődését és milliárdos nagyságrendű forgalomról beszélt.

Miközben az adatok ilyen mérvű tárolása esetén más országokban az emberek már az utcára vonulnának, az izraeli betegek normális dolognak tekintik a privátszféra egészség fejében való cseréjét. Mint Hershko mondja: „Már régóta odaadtuk privátszféránkat a Google-nak. A világon megszűnt a privátszféra. Úgy gondolom, egészségünk fontosabb, mint a privátszféra védelme.”

Mindaddig, amíg az adatokat anonimizálják, semmi probléma. A Nobel-díjasok lindai találkozásán a fiatal izraeli kutatókkal folytatott megbeszélés során is alig merült fel székszis. **Shlomi Haar (Imperial College London)** szerint Izraelnek is megvan a maga problémája az adatbiztonsággal. A kórházaknak és a betegpénztáraknak biztonságosaknak kell lenniük. Am mihelyt valaki a szerverhez való hozzáférést kap, a teljes betegdokumentumhoz, az érintettek teljes identitásához nyer hozzáférést. Disztingválni kell az adatbiztonság és a hatékonyság között.